

Skatteutskottets betänkande 2024/25:SkU14

Mervärdesskatt

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden som behandlas i betänkandet. Utskottet hänvisar bl.a. till att beredning pågår och till att utskottet redan har tagit ställning i dessa frågor. Motionsyrkandena handlar bl.a. om förändringar av mervärdesskattesatser och undantag från mervärdesskatt.

I betänkandet finns nio reservationer (S, SD, C, MP).

Behandlade förslag

Cirka 40 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2024/25.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet5

 Ärendet och dess beredning.....5

 Bakgrund5

Utskottets överväganden.....7

 Skattesatser.....7

 Undantag från mervärdesskatt12

 Övriga mervärdesskattefrågor18

Reservationer23

 1. Skattesatser, punkt 1 (S)23

 2. Skattesatser, punkt 1 (SD)24

 3. Skattesatser, punkt 1 (C).....27

 4. Undantag från mervärdesskatt, punkt 2 (SD)28

 5. Undantag från mervärdesskatt, punkt 2 (C).....29

 6. Undantag från mervärdesskatt, punkt 2 (MP).....30

 7. Övriga mervärdesskattefrågor, punkt 3 (SD).....31

 8. Övriga mervärdesskattefrågor, punkt 3 (C)32

 9. Övriga mervärdesskattefrågor, punkt 3 (MP)33

Bilaga

Förteckning över behandlade förslag34

 Motioner från allmänna motionstiden 2024/2534

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Skattesatser

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:155 av Victoria Tiblom (SD),
 2024/25:563 av David Perez (SD),
 2024/25:669 av Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD),
 2024/25:1150 av Charlotte Nordström (M),
 2024/25:1238 av Lars Englund (M) yrkande 1,
 2024/25:1352 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkandena 1 och 4,
 2024/25:1418 av Alexander Christiansson m.fl. (SD) yrkande 9,
 2024/25:1450 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 6,
 2024/25:1474 av Larry Söder och Cecilia Engström (båda KD),
 2024/25:1480 av Helena Gellerman (L),
 2024/25:1518 av Anna-Belle Strömberg och Malin Larsson (båda S),
 2024/25:1609 av Anna Lasses m.fl. (C),
 2024/25:1636 av Lawen Redar (S),
 2024/25:1858 av Kristina Axén Olin m.fl. (M),
 2024/25:1950 av Margareta Cederfelt (M),
 2024/25:2195 av Johanna Rantsi (M),
 2024/25:2280 av Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD),
 2024/25:2785 av Sten Bergheden (M),
 2024/25:2882 av Sten Bergheden (M),
 2024/25:2883 av Sten Bergheden (M),
 2024/25:2953 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 27,
 2024/25:2954 av Muharrem Demirok m.fl. (C) yrkande 2.2,
 2024/25:3079 av Markus Wiechel (SD) yrkande 2,
 2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 56,
 2024/25:3157 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 45,
 2024/25:3169 av Rickard Nordin m.fl. (C) yrkande 52 och
 2024/25:3190 av Niklas Karlsson m.fl. (S) yrkande 4.

Reservation 1 (S)

Reservation 2 (SD)

Reservation 3 (C)

2. Undantag från mervärdesskatt

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:566 av David Perez (SD),
 2024/25:1352 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 2,
 2024/25:1753 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkande 19,
 2024/25:2411 av Magnus Resare och Marlène Lund Kopparklint (båda M),
 2024/25:2468 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 16,

2024/25:2697 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),
2024/25:3055 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkande 83 och
2024/25:3079 av Markus Wiechel (SD) yrkande 1.

Reservation 4 (SD)

Reservation 5 (C)

Reservation 6 (MP)

3. Övriga mervärdesskattefrågor

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:989 av Rickard Nordin (C),
2024/25:1352 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 3,
2024/25:1607 av Anne-Li Sjölund och Helena Lindahl (båda C),
2024/25:2102 av Lars Beckman (M),
2024/25:2109 av Lars Beckman (M),
2024/25:2468 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkandena 15 och 19 samt
2024/25:2519 av Stina Larsson m.fl. (C) yrkande 12.

Reservation 7 (SD)

Reservation 8 (C)

Reservation 9 (MP)

Stockholm den 22 april 2025

På skatteutskottets vägnar

Eric Westroth

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Eric Westroth (SD), Boriana Åberg (M), Marie Olsson (S), Bo Broman (SD), Kalle Olsson (S), Fredrik Ahlstedt (M), Markus Wiechel (SD), Mathias Tegnér (S), Marie Nicholson (M), Ilona Szatmári Waldau (V), Cecilia Engström (KD), Jimmy Ståhl (SD), Annika Hirvonen (MP), Anders Ekegren (L), Blåvitt Elofsson (S), Helena Vilhelmsson (C) och Marcus Andersson (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet ca 40 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2024/25 om mervärdesskatt (moms).

Motionerna innehåller förslag om tillkännagivanden till regeringen som bl.a. gäller skattesatser och undantag från mervärdesskatt. När det gäller de aktuella motionerna har i många fall motsvarande förslag behandlats under tidigare riksmöten, senast i betänkande 2023/24:SkU14 om mervärdesskatt. Motionsyrkandena återges i förteckningen över behandlade förslag, se bilagan.

Bakgrund

Mervärdesskatten infördes i Sverige den 1 januari 1969. Det är en allmän skatt på konsumtion av varor och tjänster som tas ut i varje led i produktions- och distributionskedjan. Normalt är det näringsidkaren som säljer en vara eller tjänst som ska betala in skatten till staten, efter att ha gjort avdrag för den mervärdesskatt som betalats vid inköp kopplade till varan eller tjänsten. Avsikten är att skatten ska föras framåt i varje led för att till slut betalas av konsumenten. Mervärdesskattereglerna är harmoniserade inom EU, och de svenska reglerna i mervärdesskattelagen (2023:200), förkortad ML, baseras på rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt (mervärdesskattedirektivet).

Den nuvarande mervärdesskattelagen trädde i kraft den 1 juli 2023 (prop. 2022/23:46, bet. 2022/23:SkU10, rskr. 2022/23:167). Lagen är en omarbetning av den tidigare mervärdesskattelagen från 1994. Syftet med omarbetningen var att göra mervärdesskatteregleringen mer lättförståelig och lättillämpad. Den nya lagen har en ny struktur, har moderniserats språkligt och har anpassats till mervärdesskattedirektivets begrepp, struktur och systematik.

Som exempel på anpassning till direktivets begrepp kan nämnas att den gamla mervärdesskattelagens begrepp ”omsättning” slopats. I den nya lagen används i stället begreppen ”leverans av varor” respektive ”tillhandahållande av tjänster”. När det gäller avgränsningen av tillämpningsområdet för mervärdesskatt ersätts ”omsättning” med begreppen ”leverans av vara mot ersättning” och ”tillhandahållande av tjänst mot ersättning”. Vidare slopades begreppet ”skattskyldig”. I stället används begreppen ”betalningsskyldig” och ”beskattningsbar person” i den nya lagen. Därmed ersätts även ”omvänd skattskyldighet” med ”omvänd betalningsskyldighet” och ”frivillig skattskyldighet” med ”frivillig beskattning”.

I detta betänkande används de nya begreppen även om de gamla begreppen används i de behandlade motionerna.

Mervärdesskatt i EU

EU-kommissionen presenterade i april 2016 en handlingsplan för hur man vill modernisera mervärdesskatten i EU (COM(2016) 148). Denna plan har lett till ändringar i mervärdesskattedirektivet efter förslag från kommissionen och förhandlingar i rådet. Bland annat har reglerna för vilka skattesatser som får tillämpas ändrats (se vidare nedan under avsnittet Skattesatser). Rådet har dessutom antagit regler som innebär att medlemsstaterna får införa en tröskel på högst 85 000 euro under vilken små företags leveranser av varor och tillhandahållanden av tjänster får vara undantagna från mervärdesskatt. Under vissa omständigheter kan även små företag som säljer från andra medlemsstater dra nytta av denna omsättningströskel. Dessa regler trädde i kraft 2025.

Ett förslag som presenterades 2018 men som ännu inte antagits handlar om mervärdesskatt vid gränsöverskridande handel och kallas det slutgiltiga mervärdesskattesystemet. Förslaget innebär förändrade regler när det gäller mervärdesskatt vid gränsöverskridande handel med varor mellan beskattningsbara personer inom EU. Förslaget ska säkerställa att beskattning görs i destinationslandet, dvs. köparens land. Förslaget är att det som huvudregel ska vara säljaren som ska redovisa och betala skatten i det land där köparen är etablerad. Om en köpare uppfyller kraven för att få status som en s.k. certifierad beskattningsbar person ska dock denna köpare vara ansvarig för att redovisa och betala skatten, s.k. omvänd betalningsskyldighet. För att underlätta för säljaren i de fall säljaren är betalningsskyldig föreslås att en enda kontaktpunkt (en s.k. one-stop shop) för säljare som inte är etablerade i beskattningslandet ska införas. Säljaren ska enligt dessa regler kunna redovisa och betala skatten i det land där denne är etablerad. Säljaren behöver därmed endast vara registrerad för mervärdesskatt i en medlemsstat och redovisa och betala mervärdesskatten för varorna till skattemyndigheten i den medlemsstaten. Förslaget behandlades inledningsvis vid flera tillfällen i rådsarbetsgruppen för skattefrågor men inga diskussioner har förts sedan 2019 och en uppgörelse bedöms i kommissionens arbetsprogram för 2025 inte som trolig.

I juli 2020 antog kommissionen en handlingsplan för en rättvis och enkel beskattning, (COM(2020) 312). I den underströks behovet av att reflektera över hur skattemyndigheter kan använda teknik för att bekämpa skattebedrägerier och gynna företag samt om de nuvarande mervärdesskatte-reglerna är anpassade för att göra affärer i den digitala tidsåldern.

Handlingsplanen följdes i december 2022 av ett paket med förslag på mervärdesskatteområdet – Mervärdesskatt i den digitala tidsåldern, (COM(2022) 701, 703 och 704), som syftar till att modernisera de nuvarande mervärdesskatte-reglerna med hänsyn till de möjligheter som digital teknik erbjuder. Förslaget beskrivs i regeringens faktapromemoria 2022/23:FPM37 och antogs slutligt av rådet i mars 2025. Lagstiftningspaketet består av en förordning, en genomförandeförordning och ett direktiv. Förordningarna är direkt tillämpliga men de delar i direktivet som är tvingande kommer att genomföras i svensk lag.

Utskottets överväganden

Skattesatser

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. ändrade skattesatser inom kulturområdet och turismområdet och på drivmedel, lägre skattesats för vissa varor och tjänster och en översyn av mervärdes-skattesatserna.

Jämför reservation 1 (S), 2 (SD) och 3 (C).

Motionerna

Ett flertal motionärer föreslår ändringar av mervärdesskatten på kulturområdet.

I kommittémotion 2024/25:1352 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda en likvärdig kulturmoms för en högre grad av likvärdighet.

I motion 2024/25:1636 av Lawen Redar (S) föreslås ett tillkännagivande om att överväga behovet av en skatterättslig översyn för att stimulera en levande, dynamisk och konkurrenskraftig konstmarknad. Motionären anför bl.a. att gallerier och konstnärer har olika momssatser, 25 procent respektive 12 procent, vilket försvårar harmonisering, och att momsen bör harmoniseras med det som gäller för litteratur och teater- och konsertverksamhet.

I motion 2024/25:155 av Victoria Tiblom (SD) föreslås ett tillkännagivande om att momsen på privat musikundervisning ska sänkas från 25 procent till 6 procent.

I kommittémotion 2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 56 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda frågan om sänkt biografmoms. I motion 2024/25:2280 av Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör överväga att sänka momsen för bio och nöjesfält.

I kommittémotion 2024/25:1418 av Alexander Christiansson m.fl. (SD) yrkande 9 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör överväga en översyn av mervärdesskatten för att dansbandsuppträdanden i folkparker och på dansbanor ska omfattas av kulturmomsen på 6 procent. I motion 2024/25:2195 av Johanna Rantsi (M) föreslås ett tillkännagivande om att se över momsen för dansbandskonserter. I motion 2024/25:2785 av Sten Bergheden (M) föreslås ett tillkännagivande om att se över momsen och om möjligt sänka den för danskonserter från 25 procent till 6 procent. I motion 2024/25:1150 av Charlotte Nordström (M) föreslås ett tillkännagivande om att sänka den s.k. dansbandsmomsen. Motionären anför att arrangörer och dansband missgynnas och att publiken får betala ett högre pris. En enhetlig

moms inom kulturbranschen och då så låg momssats som möjligt kommer att gynna den kreativa näringen och bidra till en högre livskvalitet för utövare. I motion 2024/25:1858 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) föreslås ett tillkännagivande om att regeringens bör utreda den s.k. dansbandsmomsen.

I motion 2024/25:1609 av Anna Lasses m.fl. (C) föreslås ett tillkännagivande om att ta bort den s.k. dansbandsmomsen. Motionärerna anför att dans är positivt för såväl den fysiska som den psykiska folkhälsan och det ligger därför i samhällets intresse att uppmuntra dans, varför den lägre momssatsen är att föredra.

I motion 2024/25:1474 av Larry Söder och Cecilia Engström (båda KD) föreslås ett tillkännagivande om att utreda möjligheten att sänka dansbandsmomsen till 6 procent.

Flera motionärer föreslår att mervärdesskatten inom hela eller delar av besöks- eller turismnäringen ses över.

I kommittémotion 2024/25:1450 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 6 föreslås ett tillkännagivande om harmonisering av momssatser i besöksnäringen.

I motion 2024/25:3079 av Markus Wiechel (SD) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheten att sänka momsen på gästamnsavgifter så att den motsvarar momsen för campingplatser på land.

I motion 2024/25:2883 av Sten Bergheden (M) föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheterna till en sänkt och mer enhetlig turistmoms.

I motion 2024/25:1480 av Helena Gellerman (L) föreslås ett tillkännagivande om att utreda den svenska turistmomsen för att göra den mer konkurrenskraftig relativt våra nordiska grannländer.

Några motionärer föreslår en översyn av mervärdesskattesatserna i sin helhet.

I kommittémotion 2024/25:3190 av Niklas Karlsson m.fl. (S) yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör arbeta för att se över de undantag från enhetlig mervärdesbeskattning som finns i dag.

I kommittémotion 2024/25:1352 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör göra en översyn av momssatserna.

I motion 2024/25:563 av David Perez (SD) föreslås ett tillkännagivande om att utreda möjligheten att införa enhetlig moms.

I motion 2024/25:1950 av Margareta Cederfelt (M) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda momsreglerna i syfte att införa ett transparent enhetligt momssystem.

Slutligen föreslår några motionärer andra förändringar av mervärdesskattesatserna.

I partimotion 2024/25:2954 av Muharrem Demirok m.fl. (C) yrkande 2.2 föreslås ett tillkännagivande om att Sverige bör införa en ”tanka svenskt-politik” som syftar till att konsumenter får konkurrenskraftigt grönt svenskt biobränsle av svenska råvaror, där moms på alla biodrivmedel, hög- och låginblandade, inklusive biogas och vätgas, ska sänkas till ett minimum.

I kommittémotion 2024/25:3169 av Rickard Nordin m.fl. (C) yrkande 52 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen skyndsamt bör överväga att sänka momsen på biobränslen till den lägsta nivån och med det höja reduktionsplikten så att utsläppen från transportsektorn minskar.

I kommittémotion 2024/25:3157 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 45 föreslås ett tillkännagivande om att se över hur en lägre momssats på mensskydd kan införas.

I kommittémotion 2024/25:2953 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 27 föreslås ett tillkännagivande om att snabbutreda hur man kan sänka hela livsmedelskedjans kostnader med fokus på skatter och avgifter.

I motion 2024/25:1518 av Anna-Belle Strömberg och Malin Larsson (båda S) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda förutsättningarna för att med skattemässiga incitament främja en mer hälsosam livsstil genom att motverka fetma och övervikt.

I motion 2024/25:669 av Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör överväga om momsen på skolmaterial kan halveras inför skolstart.

I motion 2024/25:1238 av Lars Engsund (M) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheten att införa ett momstak på elpriset genom att sänka eller ta bort momssatsen på elpriser som överstiger det nationella referenspriset.

I motion 2024/25:2882 av Sten Bergheden (M) föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheten att sänka momsen på secondhandvaror för privata näringsidkare.

Bakgrund och gällande rätt

I mervärdesskattedirektivet behandlas de generella reglerna om skattesatser i artiklarna 93–100. Under 2022 antog rådet vissa ändringar av skattesatsreglerna.

Av artiklarna 96–98 framgår vilka skattesatsnivåer som medlemsstaterna får tillämpa. Medlemsstaterna måste ha en normalskattesats som inte får vara lägre än 15 procent. Medlemsstaterna får dessutom tillämpa högst två reducerade skattesatser som inte får vara lägre än 5 procent. Dessa reducerade skattesatser får tillämpas på sådana leveranser av varor och tillhandahållanden av tjänster som anges i bilaga III till direktivet. De reducerade skattesatserna får dock högst omfatta 24 av punkterna i bilagan. Bilagan omfattar bl.a. livsmedel, farmaceutiska produkter (inklusive sanitärt skydd för kvinnor), persontransport, tillträde till teatrar, konserter, djurparker, restaurangtjänster och hotelltjänster. Medlemsstaterna får utöver dessa två reducerade skattesatser tillämpa en skattesats som understiger 5 procent och ett undantag med avdragsrätt på ett begränsat antal (högst sju) av vissa av varorna och tjänsterna i bilaga III.

I den svenska mervärdesskattelagen är huvudregeln att mervärdesskatt tas ut med 25 procent. Härutöver finns det två reducerade skattesatser, 12 procent

och 6 procent. Skattesatsen 12 procent tillämpas bl.a. på livsmedel, restaurang- och cateringtjänster, hotellrumsuthyrning och upplåtelse av campingplatser, konstnärs försäljning av egna konstverk samt import av konstverk. När det gäller reparation av cyklar, skor, lädervaror, kläder och hushållslinne sänktes skattesatsen den 1 juli 2022 från 12 procent till 6 procent. Från den 1 april 2023 tillämpas dock åter skattesatsen 12 procent (prop. 2022/23:35, bet. 2022/23:SkU7, rskr. 2022/23:130).

Skattesatsen 6 procent tillämpas bl.a. på persontransporter, böcker och tidningar, tillträde till konserter, teater samt opera- och balettföreställningar, tillträde till och förevisningar av djurparker, förevisning av naturområden utanför tätort och av nationalparker, naturreservat, nationalstadsparker och Natura 2000-områden, viss biblioteksverksamhet, viss museiverksamhet, upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, rätt till ljud- och bildupptagning och tjänster inom idrottsområdet.

Skattesatsområdet har varit föremål för utredning och granskning vid flera tillfällen. Efter ett tillkännagivande från riksdagen våren 2002 (bet. 2001/02:SkU18, rskr. 2001/02:199) tillsatte regeringen en utredning med uppdraget att göra en översyn av tillämpningsområdet för de reducerade skattesatserna och undantagen från beskattning inom mervärdesskatteområdet. Utredningen lämnade i juni 2005 delbetänkandet Enhetlig eller differentierad mervärdesskatt? (SOU 2005:57) med en rekommendation om att de tre olika mervärdesskattesatserna 25, 12 och 6 procent skulle ersättas med en enda enhetlig skattesats, som beräknades till 21,7 procent. I sitt slutbetänkande På väg mot en enhetlig mervärdesskatt (SOU 2006:90) presenterade Mervärdesskattesatsutredningen förslag om livsmedelsmomsen och ett antal korrigeringar av gränsdragningar m.m. inom ramen för de då gällande differentierade skattesatserna. Som en följd av dessa förslag skulle också en sänkning av normalskattesatsen möjliggöras. Mervärdesskattesatsutredningens slutbetänkande har inte remissbehandlats.

Riksrevisionen har genomfört en granskning i syfte att undersöka den nedsatta livsmedelsmomsens kostnadseffektivitet genom att utvärdera dess pris- och fördelningseffekter (RiR 2018:25). Riksrevisionens rekommendation är att regeringen mot bakgrund av vad som anförts i granskningen om den nedsatta livsmedelsmomsens låga kostnadseffektivitet tar initiativ till att utreda nedsatt moms på livsmedel och avgöra om motivet alltså är att stödja barnfamiljer och låginkomsthushåll samt att i sådant fall överväga andra sätt att stödja dessa hushåll.

Regeringen konstaterade i budgetpropositionen för 2023 att mervärdesskatten är en effektiv skatt som bör värnas som intäktskälla för staten och att utgångspunkten därför bör vara en enhetlig mervärdesskatt. För att skapa större enhetlighet i mervärdesskattesystemet ansåg regeringen att mervärdesskattesatsen för reparation av cyklar, skor, kläder etc. borde höjas från 6 procent till 12 procent (prop. 2022/23:1 avsnitt 12.14). Skatteutskottet delade regeringens bedömning i sitt yttrande över budgetpropositionen (yttr. 2022/23:SkU1y). Regeringen upprepade sin inställning i propositionen med

förslaget om höjd mervärdesskatt på reparationer (prop. 2022/23:35) och riksdagen beslutade om höjningen i februari 2023 (bet. 2022/23:SkU7, rskr. 2022/23:130).

Ändrade mervärdesskatteregler för konstverk den 1 januari 2025

I proposition 2023/24:149 Nya regler om mervärdesskatt för små företag och ändrade regler för vissa tjänster och konstverk föreslog regeringen bl.a. att den reducerade skattesatsen om 12 procent vid försäljning av konstverk bör gälla oavsett vem som säljer konstverket. Den reducerade skattesatsen får dock inte tillämpas samtidigt som reglerna om vinstmarginalbeskattning. Samtliga lagändringar i propositionen föreslogs träda ikraft den 1 januari 2025.

Skatteutskottet delade regeringens bedömning i sitt ställningstagande vid behandlingen av propositionen (bet. 2024/25:SkU3).

Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut (rskr.2024/25:12).

Tidigare riksdagsbehandling

Motionsyrkanden om skattesatser m.m. behandlades i betänkande 2023/24:SkU14. Motionsyrkandena avstyrktes. Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut (prot. 2023/24:95).

Motionsyrkanden om sänkt mervärdesskattesats för vissa reparationer och om att utreda mervärdesskattefrihet för återbrukat material behandlades i skatteutskottets yttrande 2024/25:SkU1y till finansutskottet över budgetpropositionen för 2025. Motionsyrkandena avstyrktes av båda utskotten. Riksdagen biföll finansutskottets förslag till riksdagsbeslut (rskr. 2024/25:49).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att mervärdesskatten är en effektiv skatt som bör värnas som intäktskälla för staten. Utgångspunkten ska därför vara enhetlig mervärdesskatt och tillämpning av normalskattesatsen. Utskottet uttryckte detta senast i sitt betänkande 2023/24:SkU14 och det gäller alltså.

När det gäller skattesatser för försäljning av konstverk konstaterar utskottet att ny lagstiftning trädde ikraft den 1 januari som innebär att skattesatsen 12 procent ska gälla vid all försäljning av konstverk. Mot bakgrund av det är utskottet inte berett att rikta något tillkännagivande till regeringen om att överväga behovet av en skatterättslig översyn av konstmarknaden.

Vidare konstaterar utskottet att det nyligen tillstyrkte regeringens förslag till prioriteringar inom skattepolitiken inklusive bedömningar om mervärdesskatt (yttr. 2024/25:SkU1y). Utskottet ser inte något skäl att ändra dessa ställningstaganden.

Mot bakgrund av det ovanstående ser utskottet inte någon anledning för riksdagen att rikta några tillkännagivanden till regeringen om förändringar av

skattesatsstrukturen på mervärdesskatteområdet. Utskottet avstyrker därmed samtliga motionsyrkanden under detta avsnitt.

Undantag från mervärdesskatt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om införande av undantag från mervärdesskatt.

Jämför reservation 4 (SD), 5 (C) och 6 (MP).

Motionerna

I kommittémotion 2024/25:1352 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör göra en översyn av förutsättningarna för en konkurrensneutral moms inom vården oavsett driftsform.

I kommittémotion 2024/25:2468 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 16 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen snarast ska se över hanteringen av internmoms mellan föreningar och därmed tillgodose tidigare tillkännagivande.

I kommittémotion 2024/25:3055 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkande 83 föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheten att ta bort momsen på grönsaker, frukt och grönt.

I kommittémotion 2024/25:1753 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkande 19 föreslås ett tillkännagivande om att utreda om borttagen eller reducerad mervärdesskatt på återbrukade material kan genomföras för att gynna ett ökat återbruk.

I motion 2024/25:566 av David Perez (SD) föreslås ett tillkännagivande om att utreda hur återvunnet byggnadsmaterial kan momsbefrias.

I motion 2024/25:2411 av Magnus Resare och Marlène Lund Kopparklint (båda M) föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheterna att avskaffa mervärdesskatt på andrahandsmarknaden av kläder. I motion 2024/25:2697 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) föreslås ett tillkännagivande om att utreda hur vi genom en sänkt skatt på second hand kan främja den cirkulära ekonomin.

I motion 2024/25:3079 av Markus Wiechel (SD) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheten att momsbefria körkortsutbildningar.

Bakgrund och gällande rätt

Mervärdesskattedirektivets bestämmelser om undantag från skatteplikt finns i artiklarna 131–166. De utgör ett avsteg från principen att mervärdesskatt ska tas ut på varje leverans av varor och varje tillhandahållande av tjänster som utförs av en beskattningsbar person mot vederlag (se C-656/19 Bakati Plus,

punkt 41). Flertalet undantag är obligatoriska för medlemsstaterna att införa, medan vissa undantag är frivilliga att införa.

I mervärdesskattelagen regleras de flesta undantagen från mervärdesskatt i kapitel 10. Leveranser av varor, tillhandahållanden av tjänster, unionsinterna förvärv av varor samt import av varor är skattepliktiga om inte annat följer av kapitlet (2 §). Det finns bl.a. undantag för sjukvård och tandvård (6 – 10 §§), social omsorg (14 §) och för tjänster inom idrottsområdet (28 och 29 §§), försäkringsområdet (32 §), området för finansiella tjänster (33 §) och fastighetsområdet (35 och 36 §§).

Undantag för undervisning

Av artikel 132.1 i och j i mervärdesskattedirektivet framgår att medlemsstaterna bl.a. ska undanta undervisning och fostran av barn och ungdomar, skolundervisning och universitetsutbildning som utförs av offentligrättsliga organ med detta syfte eller av andra organ med liknande syften. Undervisning som ges privat av lärare som avser skolundervisning eller universitetsutbildning ska också undantas. När det gäller körkortsundervisning vid en trafikskola har EU-domstolen klargjort att sådan undervisning inte utgör undantagen undervisning (C-449/17, A & G Fahrschul-Akademie).

I mervärdesskattelagen finns det ett antal undantag inom utbildningsområdet (15–18 §§). När det gäller vilka tjänster som kan omfattas av undantaget från skatteplikt för utbildning anser Skatteverket att detta begrepp ska tolkas i enlighet med begreppen skolundervisning och universitetsutbildning i mervärdesskattedirektivet. Med hänvisning till ovan nämnda EU-dom konstaterar Skatteverket att körkortsundervisning vid en trafikskola inte omfattas av begreppet undervisning. Om körkortsundervisningen ges inom ramen för en i övrigt från skatteplikt undantagen utbildning ska den enligt Skatteverket däremot vara undantagen.

Undantag för sjukvård

Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) beslutade i en dom den 7 juni 2018 (mål nr 7270–17) att ett bemanningsföretags uthyrning av vårdpersonal inte ska undantas från mervärdesskatteplikt. HFD konstaterade att uthyrning av vårdpersonal inte utgör sådan sjukhusvård, sjukvård eller sjukvårdande behandling som enligt artikel 132.1 b eller c i mervärdesskattedirektivet ska undantas från skatteplikt. Eftersom bolaget är ett bemanningsföretag som inte självt bedriver sjukvård kan uthyrningen enligt HFD inte heller undantas på den grunden att den ska ses som en transaktion nära knuten till vården. Uthyrningen omfattades därmed inte av direktivets undantag från skatteplikt.

Bestämmelserna om undantag från skatteplikt i dåvarande 3 kap. 4 och 5 §§ ML (motsvarande bestämmelser finns numera i 10 kap. ML) ska enligt HFD tolkas mot bakgrund av bestämmelserna i mervärdesskattedirektivet. Vid tolkningen är det den personaluthyrningstjänst som bolaget tillhandahåller som ska prövas mot undantagsbestämmelserna. Uthyrningstjänsten som sådan

utgör enligt HFD inte sjukvård enligt definitionen i 5 § och ska därmed inte undantas från beskattning enligt 4 §. HFD konstaterar avslutningsvis att det för den bedömningen saknar betydelse om de åtgärder som de uthyrda läkarna vidtar i arbetet hos den som hyr in dem i och för sig omfattas av definitionen av sjukvård i 5 §. Skatteverket tolkade den 25 oktober 2018 domstolens beslut i ett rättsligt ställningstagande om moms vid inhyrning av vårdpersonal (dnr 202398355–18/111).

HFD konstaterade den 5 februari 2020 i en dom (mål nr 3477–19) att det anses som en mervärdesskattepliktig personaluthyrningstjänst när ett bolag tillhandahåller läkare till en privat vårdgivare som i sin tur tillhandahåller hälso- och sjukvårdstjänster till patienter via en digital plattform. Det är således inte att anse som en från sjukvårdstjänst undantagen från skatteplikt.

Frågan om mervärdesskatt på vårdtjänster har tidigare diskuterats i skatteutskottet vilket resulterade i ett tillkännagivande av riksdagen i juni 2019. Riksdagen tillkännagav att regeringen skyndsamt borde göra en konsekvensanalys av Skatteverkets tolkning att konsultlösningar i vården är mervärdesskattepliktiga och vid behov återkomma med ett förslag som snarast möjligt neutraliserar konsekvenserna för vårdgivare och patienter (rskr. 2018/19:299).

I februari 2020 tillsatte regeringen en särskild utredare för att undersöka förutsättningarna för förändrad lagstiftning i fråga om mervärdesskatt vid inhyrd vårdpersonal och inhyrd personal för social omsorg (dir. 2020:20). Huvudmotivet var att neutralisera konsekvenserna av en förändrad skatteplikt, för att på så sätt uppnå flexibilitet för bemanningen inom hälso- och sjukvården, tandvården och den sociala omsorgen. Uppdraget redovisades i juni 2021 i betänkandet Mervärdesskatt vid inhyrd personal för vård och social omsorg (SOU 2021:40). Utredaren drar bl.a. följande slutsatser (s. 14):

Avsaknaden av vägledning från EU-domstolen när det gäller sjukvårdsundantaget innebär att det är osäkert hur mervärdesskatte-direktivet ska tolkas i fråga om var gränsen dras mellan skattefri sjukvård och skattepliktig personaluthyrning. Med anledning av den osäkerheten vore det riskabelt att ändra det svenska undantaget. En utvidgning av undantaget från skatteplikt för uthyrning av personal för sjukvård/tandvård eller för viss typ av bemanning, skulle kunna komma att underkännas av EU-domstolen vid ett eventuellt överträdelseförfarande. Osäkerheten vad gäller rättsläget kan inte lösas av den svenska lagstiftaren utan måste lösas på EU-nivå. Utredningen har mot den bakgrunden stannat vid att inte föreslå någon lagändring i den här delen. [...] Det saknas EU-rättsliga möjligheter att ändra mervärdesskattelagen så att uthyrning av personal för social omsorg undantas från mervärdesskatteplikt. För det fall de förutsättningar som EU-domstolen har slagit fast är uppfyllda kan uthyrning av personal för social omsorg undantas som nära knuten till social omsorg. Det är inte möjligt att utöka eller inskränka detta utrymme för undantag på ett nationellt plan.

Regeringen avslutade ärendet i samband med att budgetpropositionen för 2023 lämnades och skrev följande (prop. 2022/23:1 utg.omr. 3 avsnitt 2.5.1):

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att regeringen skyndsamt ska göra en konsekvensanalys av Skatteverkets tolkning att konsultlösningar i vården är mervärdesskattepliktiga och vid behov återkomma med ett förslag som neutraliserar konsekvenserna för vårdgivare och patienter snarast möjligt (bet. 2018/19:SkU25, rskr. 2018/19:299). Regeringen beslutade i februari 2020 att ge en särskild utredare i uppdrag att undersöka förutsättningarna för förändrad lagstiftning i fråga om mervärdesskatt vid inhyrd vårdpersonal och inhyrd personal för social omsorg (dir. 2020:20). Uppdraget redovisades den 1 juni 2021 i betänkandet Mervärdesskatt vid inhyrd personal för vård och omsorg (SOU 2021:40). Utredningens slutsats var bland annat att det saknas förutsättningar att utvidga det nationella mervärdesskatteundantaget för sjukvård på så sätt att det även skulle omfatta inhyrd vårdpersonal. Under perioden 2020–2022 avsatte regeringen 210 miljoner kronor årligen till regionerna för att de ska kunna ersätta de berörda aktörerna. Statsbidraget skulle möjliggöra för regionerna att underlätta för de privata vårdgivarna att anpassa sig till det nya rättsläget, t.ex. genom att omförhandla ingångna avtal. Regeringen bedömer att de vidtagna åtgärderna neutraliserar konsekvenserna för vårdgivare och patienter och anser inte att det finns behov av att vidta några ytterligare åtgärder. Tillkännagivandet är därmed tillgodosett och slutbehandlat.

Vid behandlingen av budgetpropositionen för 2023, utgiftsområde 3, angavs i skatteutskottets ställningstagande att utskottet inte har något att invända mot redovisningen av behandlingen av två tidigare tillkännagivanden (varav ett var tillkännagivandet om beskattning av uthyrning av vårdpersonal) och att utskottet anser i likhet med regeringen att de är tillgodosedda och slutbehandlade (bet. 2022/23:SkU1 s.12).

Undantag för tjänster inom fristående grupper

I artikel 132.1 f i mervärdesskattedirektivet finns bestämmelser om undantag från skatteplikt för tjänster av fristående grupper. Enligt artikeln ska medlemsstaterna undanta tillhandahållande av tjänster av fristående grupper av personer vilka bedriver en verksamhet som är undantagen från mervärdesskatt eller för vilken de inte är en beskattningsbar person, i syfte att tillhandahålla medlemmarna av dessa grupper tjänster som är direkt nödvändiga för att bedriva denna verksamhet, om grupperna endast begär ersättning av sina medlemmar för deras andel av gemensamma utgifter, förutsatt att undantaget inte kan befaras vålla snedvridning av konkurrensen. Undantaget syftar till att undvika att en person som erbjuder vissa tjänster ska vara tvungen att betala mervärdesskatt även om personen funnit det nödvändigt att samarbeta med andra verksamhetsutövare genom en gemensam organisation som tar på sig vissa uppgifter som är nödvändiga för att tillhandahålla tjänsterna (C-400/18 Infohos, punkt 36).

I fråga om konkurrensrekvisitet i artikel 132.1 f (artikel 13 A.1 f i rådets sjätte direktiv 77/388/EEG) har EU-domstolen i målet C-8/01 Taksatorringen uttalat följande. Det är undantaget från mervärdesskatteplikt i sig som inte får vålla snedvridning av konkurrensen. För att undantaget från skatteplikt ska kunna nekas krävs att det just är den omständigheten att de tjänster som

tillhandahålls av en grupp av personer är undantagna från skatteplikt som kan vålla snedvridning av konkurrensen, och inte den omständigheten att gruppen uppfyller de övriga villkoren i bestämmelsen (punkt 58). Om grupperna är garanterade att behålla medlemmarna som kunder – oberoende av om det råder skatteplikt eller undantag från skatteplikt – kan det inte anses att det är det undantag från skatteplikt som de beviljas som utestänger oberoende aktörer från marknaden (punkt 59). Undantaget från mervärdesskatteplikt ska nekas om det finns en verklig risk för att undantaget i sig, för närvarande eller i framtiden, kan vålla snedvridning av konkurrensen (punkt 64).

I betänkande 2021/22:SkU16 tillstyrkte utskottet motionsförslag om att tillkännage för regeringen att den skyndsamt ska utreda hur frågan om intern mervärdesskatt mellan föreningar i samma organisation kan lösas utan att orsaka snedvridning av konkurrensen i strid med EU-rätten och utan att öka risken för fusk med mervärdesskattesystemet. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 2021/22:236).

I proposition 2022/23:46 Ny mervärdesskattelag föreslog regeringen att konkurrensrekvisitet i undantaget för tjänster inom fristående grupper anpassas till mervärdesskattedirektivet. När det gäller tillkännagivandet konstaterade regeringen följande:

Regeringen konstaterar att mervärdesskattedirektivet sätter ramen för utformningen av de svenska mervärdesskattereglerna och styr vilka tjänster som ska vara skattepliktiga eller skattefria. En lösning av frågan med intern mervärdesskatt måste således vara förenlig med direktivet, något som också framgår av tillkännagivandet.

Regeringen föreslår nu att lydelsen av konkurrensrekvisitet i 10 kap. 19 § NML anpassas så att den blir samma som i direktivet. Den konkreta innebörden i det enskilda fallet av den ändrade lydelsen av konkurrensrekvisitet i NML får avgöras i rättstillämpningen. Den ändrade utformningen kan, i vissa fall, medföra en annan bedömning än den nuvarande utformningen av rekvisitet i ML (se Högsta förvaltningsdomstolens uttalande i HFD 2014 ref. 20 om att det inte kan uteslutas att utformningen av bestämmelsen i ML skulle kunna visa sig alltför långtgående jämfört med direktivets lydelse). Utformningen av konkurrensrekvisitet i NML följer tillkännagivandets krav på att en lösning av frågan inte ska orsaka snedvridning av konkurrensen i strid med EU-rätten. Regeringen anser mot denna bakgrund att tillkännagivandet är tillgodosett och slutbehandlat.

Vid beredningen av proposition 2022/23:46 Ny mervärdesskattelag tillstyrkte skatteutskottet propositionens lagförslag med en mindre ändring. Utskottet avstyrkte också motionsyrkanden om att konkurrensrekvisitet i undantaget för tjänster inom fristående grupper i den nya mervärdesskattelagen bör utredas vidare. Utskottet ansåg sammantaget att bestämmelsens utformning i regeringens förslag är väl avvägd samt att tillkännagivandet är tillgodosett (bet. 2022/23:SkU10 s. 12).

HFD beslutade den 14 oktober 2024 (mål 1863:24) att begära förhandsavgörande från EU-domstolen kring tolkningen av det undantag från skatteplikt som finns för vissa tillhandahållanden inom fristående grupper.

Målet gäller en ideell förening som har ansökt om förhandsbesked för att få veta om tillhandahållanden inom områdena redovisning, löneadministration, personalfrågor och it uppfyller kraven för det undantag från skatteplikt som gäller för fristående grupper. Skatterättsnämnden ansåg att endast tjänster som är specifika för den skattebefriade verksamheten kan kvalificera för undantaget samt att de nu aktuella tjänsterna inte var av det slaget. Begäran om förhandsavgörande från EU-domstolen rör frågan om tjänsterna kan anses vara direkt nödvändiga för den skattebefriade verksamhet som medlemmarna bedriver. I begäran efterfrågas även ett klargörande från EU-domstolen i fråga om kravet att undantaget inte får befaras vålla snedvridning av konkurrensen.

Enklare mervärdesskatte regler för gåvor och begagnade varor

Regeringen tillsatte den 19 februari 2024 en särskild utredare med uppdraget att se över de mervärdesskatte regler som gäller vid försäljning av begagnade varor och beskattningsbara personers gåva av varor (dir. 2024:15). Utredningen hade i uppdrag att undersöka om det går att förenkla regelverket för företag som säljer begagnade varor och för de företag som vill skänka varor till välgörenhet. Uppdraget redovisades den 25 februari 2025 och kommer att beredas vidare inom Regeringskansliet.

Tidigare riksdagsbehandling

Motionsyrkanden om undantag från mervärdesskatt behandlades i betänkande 2023/24:SkU14. Motionsyrkandena avstyrktes. Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut (prot. 2023/24:95).

Ett motionsyrkande om att undantag från mervärdesskatt för återbrukat byggmaterial ska utredas behandlades i skatteutskottets yttrande 2024/25:SkU1y till finansutskottet över budgetpropositionen för 2025. Motionsyrkandet avstyrktes av båda utskotten. Riksdagen biföll finansutskottets förslag till riksdagsbeslut (rskr. 2024/25:49).

Utskottets ställningstagande

Inledningsvis konstaterar utskottet att de svenska mervärdesskatte reglerna ska vara utformade i enlighet med EU:s mervärdesskattedirektiv. I direktivet finns ett antal undantag från mervärdesskatt som medlemsstaterna ska införa och andra undantag som medlemsstaterna får införa. Möjligheten att slopa undantag eller att införa nya undantag är därmed begränsad. Mot denna bakgrund är utskottet inte berett att föreslå ett tillkännagivande till regeringen om att se över möjligheten att momsbefria körkortsutbildningar. Utskottet avstyrker därmed motion 2024/25:3079 (SD).

När det gäller mervärdesskatt och undantag för tjänster inom fristående grupper konstaterar utskottet att HFD den 14 oktober 2024 (mål 1863:24) beslutade att begära förhandsavgörande från EU-domstolen kring tolkningen av det undantag från skatteplikt som finns för vissa tillhandahållanden inom

fristående grupper. Utskottet vill inte föregripa EU-domstolens och HFD:s behandling. Mot denna bakgrund är utskottet inte berett att föreslå något tillkännagivande till regeringen om att se över hanteringen av internmoms mellan föreningar och därmed tillgodose tidigare tillkännagivande. Utskottet avstyrker därmed motion 2024/25:2468 (C) yrkande 16.

När det gäller mervärdesskatt och vårdtjänster konstaterar utskottet att regeringen i likhet med riksdagens tillkännagivande 2019 har låtit undersöka förutsättningarna för ändrad lagstiftning i fråga om mervärdesskatt vid inhyrd vårdpersonal och inhyrd personal för social omsorg. Regeringen redovisade resultatet av utredningen i budgetpropositionen för 2023 och ansåg därmed att tillkännagivandet var tillgodosett och slutbehandlat. Utskottet delade regeringens bedömning vid sin behandling av budgetpropositionen (bet. 2022/23:SkU1). Mot denna bakgrund är utskottet inte berett att föreslå ett tillkännagivande till regeringen om en översyn av förutsättningarna för en konkurrensneutral moms inom vården oavsett driftsform. Utskottet avstyrker därmed motion 2024/25:1352 (SD) yrkande 2.

Mot bakgrund av att det har tillsatts en utredning för att se över momsreglerna för gåvor och försäljning av begagnade varor anser utskottet att det inte behövs några tillkännagivanden till regeringen nu om att utreda ändrade regler om mervärdesskatt på återbrukade produkter. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2024/25:1753 (MP) yrkande 19, 2024/25:2411 (M) och 2024/25:2697 (M).

Utskottet är inte heller berett att föreslå något tillkännagivande till regeringen om att se över möjligheten att ta bort momsen på grönsaker, frukt och grönt. Utskottet avstyrker därmed motion 2024/25:3055 (MP) yrkande 83.

Slutligen konstaterar utskottet att det nyligen avstyrkt ett motionsyrkande om att undantag från mervärdesskatt för återvunnet byggmaterial ska utredas (yttr. 2024/25:SkU1y). Utskottet har inte ändrat inställning och avstyrker därmed motion 2024/25:566 (SD).

Övriga mervärdesskattefrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om frivillig beskattning av fastigheter, förändrad mervärdesskattebehandling av verksamhet inom trav och galopp, donation av varor, importmoms, momsregler för företagsbilar och om vinstmarginalbeskattning för digitala varor.

Jämför reservation 7 (SD), 8 (C) och 9 (MP).

Motionerna

I kommittémotion 2024/25:1352 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda förutsättningarna för

frivillig skattskyldighet för verksamhetslokaler och harmonisering av moms satser som berör näringslivet.

I kommittémotion 2024/25:2468 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 15 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör genomföra en översyn av mervärdesskatten för ideella föreningar. I yrkande 19 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen ska låta trav- och galopp utövare dra av moms som tidigare. I motion 2024/25:1607 av Anne-Li Sjölund och Helena Lindahl (båda C) föreslås ett tillkännagivande om att ge Skatteverket i uppdrag att tillämpa mervärdesskattelagstiftningen så att personer som äger tävlande travhästar även fortsättningsvis betraktas som beskattningsbara personer.

I kommittémotion 2024/25:2519 av Stina Larsson m.fl. (C) yrkande 12 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen behöver underlätta för donation av fler typer av varor. Motionärerna anser att regelverk kring skatter och moms idag är otydligt när det gäller andra varor än matvaror.

I motion 2024/25:2102 av Lars Beckman (M) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör göra en översyn av importmoms.

I motion 2024/25:2109 av Lars Beckman (M) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör göra en översyn av dagens momsregler för företagsbilar.

I motion 2024/25:989 av Rickard Nordin (C) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör införa vinstmarginalbeskattning på digitala tjänster och produkter. Motionären anser att samma regler som finns för fysiska varor bör gälla för digitala varor och tjänster.

Bakgrund och gällande rätt

Hästverksamhet

Enligt mervärdesskattelagen avses med beskattningsbar person den som självständigt bedriver en ekonomisk verksamhet, oavsett på vilken plats det sker och oberoende av dess syfte eller resultat (4 kap. 2 § första stycket). Med ekonomisk verksamhet avses varje verksamhet som bedrivs av en producent, en handlare eller en tjänsteleverantör, inbegripet gruvdrift och jordbruksverksamhet samt verksamhet inom fria och därmed jämställda yrken (4 kap. 2 § andra stycket ML). En förutsättning för att en verksamhet ska anses vara en ekonomisk verksamhet är att det ska ske fortlöpande försäljningar av varor eller tjänster.

Enligt huvudregeln för avdragsrätt för ingående mervärdesskatt får en beskattningsbar person dra av ingående mervärdesskatt för bl.a. varor och tjänster som har levererats eller tillhandahållits till den beskattningsbara personen i den utsträckning denne använder varorna och tjänsterna för sina beskattade transaktioner inom landet (13 kap. 6 §). För att t.ex. en hästägare ska ha avdragsrätt för mervärdesskatt på kostnader i verksamheten krävs därmed bl.a. att hästägarens verksamhet anses utgöra en ekonomisk verksamhet som kostnaderna är hänförliga till.

Det finns inte några särskilda regler i mervärdesskattelagen om verksamhet med hästar. Om en hästverksamhet ska anses vara en ekonomisk verksamhet

måste därför avgöras i varje enskilt fall utifrån de allmänna bestämmelserna om vad som är en ekonomisk verksamhet. Skatteverket anger i sin rättsliga vägledning verkets syn på mervärdesskattebehandlingen av hästverksamhet. Där anges om verksamhet med tävlingar inom trav och galopp bl.a. att prispengar i samband med trav- eller galopptävlingar inte är ersättningar för utförda tjänster. Att en hästägare får prispengar för att hästen har placerat sig i en tävling ska därför enligt Skatteverket inte vägas in i bedömningen av om verksamheten är en ekonomisk verksamhet. Om en hästägares verksamhet endast består i att ställa upp i tävlingar mot en s.k. startpeng anser Skatteverket att det inte är fråga om en ekonomisk verksamhet. Det gäller alltså verksamheter där det inte finns några andra försäljningar som på något sätt har samband med tävlandet.

Skatterättsnämnden har i ett förhandsbesked från december 2023 ansett att det, under de förutsättningar som anges i ansökan, utgör en ekonomisk verksamhet när tre fyra travhästar kontinuerligt tillhandahålls för deltagande i tävlingslopp mot ersättning i form av startpeng (dnr 38–23/I). HFD fastställde i dom den 9 september 2024 Skatterättsnämndens förhandsbesked (mål nr 7844-23). Skatteverket kommer enligt information på sin hemsida att analysera domen och se över sitt ställningstagande Beskattningsbar person - gränsdragning mellan ekonomisk verksamhet och privat verksamhet, mervärdesskatt.

Frivillig beskattning av fastigheter

Regeringen tillsatte den 8 maj 2024 en särskild utredare med uppdraget att analysera effekterna av utökade möjligheter till frivillig beskattning vid uthyrning av lokaler och föreslå lämpliga författningsändringar (dir. 2024:46). Utredaren ska också bedöma hur mervärdesskattereglerna om justering av avdrag ska bli förenliga med EU-rätten och analysera effekterna av utökade möjligheter till frivillig beskattning för överlåtelse av fastighet. Syftet är att skapa förutsättningar för en väl fungerande fastighetsmarknad med regler som är förenliga med EU-rätten. Uppdraget ska redovisas senast den 30 januari 2026.

Vinstmarginalbeskattning

Enligt mervärdesskattelagen kan vinstmarginalbeskattning (VMB) användas när en beskattningsbar återförsäljare köper begagnade varor, konstverk, samlarföremål och antikviteter från någon som inte har haft avdragsrätt för ingående skatt vid sitt förvärv av varorna (20 kap. ML). VMB innebär att återförsäljaren redovisar utgående skatt endast på vinstmarginalen, som är skillnaden mellan försäljningspriset och inköpspriset, i stället för på hela försäljningspriset.

Reglerna om VMB i mervärdesskattelagen baseras på bestämmelserna i artiklarna 311–325 i mervärdesskattedirektivet.

Skatteverket anger i sin rättsliga vägledning att en deltagares försäljning av en virtuell vara (t.ex. design av ett vapen, s.k. skins) mot ersättning till en annan deltagare i ett onlinespel är ett tillhandahållande av en elektronisk tjänst som kan bli föremål för mervärdesskatt om ersättningen kan uttryckas i pengar. En deltagare i ett onlinespel bedriver dock i allmänhet inte en ekonomisk verksamhet. Vidare anges att VMB endast kan användas vid leverans av begagnade varor m.m. som är materiella ting, vilket innebär att VMB inte kan tillämpas vid försäljning av elektroniska tjänster som t.ex. sådan virtuell vara som design av ett vapen i ett onlinespel.

Importmoms

Det har nyligen kommit en dom från HFD (mål 4304-24) där domstolen fastställde Skatterättsnämndens förhandsbesked och ansåg att en transportör som utsetts till gäldenär för en tullskuld som uppkommit genom bristande efterlevnad av tullagstiftningen, var ombud för importören i den mening som avsågs i 1 kap. 2 § första stycket 6 c mervärdesskattelagen (1994:200). Transportören var därmed inte skyldig att betala mervärdesskatt på grund av importen. Transportören hade genom fullmakt haft i uppdrag att som ombud för importören anmäla varor till ett tullförfarande. Skatteverket kommer enligt information på sin hemsida att analysera domen och se över och komplettera sitt ställningstagande Skattskyldig vid import när Skatteverket är beskattningsmyndighet, mervärdesskatt (dnr 131 183789-16/111) och rättslig vägledning med vad som gäller i fråga om ombud vid bristande efterlevnad av tullagstiftningen.

Vidare lämnade Svenskt Näringsliv en uppdaterad hemställan till Finansdepartementet 2023 om avdragsrätt för importmoms. Enligt Finansdepartementet är hemställan fortfarande under beredning.

Tidigare riksdagsbehandling

Motionsyrkanden om övriga mervärdesskattefrågor behandlades i betänkande 2023/24:SkU14. Motionsyrkandena avstyrktes. Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut (prot. 2023/24:95).

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att regeringen har tillsatt en utredning för att analysera effekterna av utökade möjligheter till frivillig beskattning vid uthyrning av lokaler och föreslå lämpliga författningsändringar (dir. 2024:46). Uppdraget ska redovisas senast den 30 januari 2026. Utskottet ser därmed ingen anledning att nu genom ett tillkännagivande uppmana regeringen att utreda förutsättningarna för frivillig skattskyldighet för verksamhetslokaler. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2024/25:1352 (SD) yrkande 3 och 2024/25:2468 (C) yrkande 15.

När det gäller hästverksamhet gäller de allmänna reglerna eftersom det inte finns särskilda regler om hästverksamhet i lagen. Utskottet har tidigare konstaterat att det är Skatteverkets och domstolarnas uppgift att tillämpa reglerna i mervärdesskattelagen (bet. 2023/24:SkU14 s.26). Utskottet noterar också att det nyligen har kommit en dom från HFD om när en hästverksamhet ska anses vara en ekonomisk verksamhet. Utskottet är därmed inte berett att föreslå tillkännagivanden till regeringen om att trav- och galoppövare ska kunna dra av mervärdesskatt som tidigare eller om att ge Skatteverket i uppdrag att tillämpa mervärdesskattelagstiftningen så att personer som äger tävlande travhästar även fortsättningsvis betraktas som beskattningsbara personer. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2024/25:2468 (C) yrkande 19 och 2024/25:1607 (C).

När det gäller frågan om hur transaktioner av virtuella varor ska hanteras mervärdesskattemässigt har utskottet tidigare ansett att även det är en tillämpningsfråga, dvs. något som Skatteverket och förvaltningsdomstolarna har att ta ställning till (bet. 2023/24:SkU14). Utskottet har inte ändrat inställning och avstyrker därmed motion 2024/25:989 (C).

Utskottet noterar att regeringen har tillsatt en utredning för att se över momsreglerna för gåvor och försäljning av begagnade varor. Utskottet anser därför inte att det nu behövs ett tillkännagivande till regeringen om att underlätta för donation av fler typer av varor. Utskottet avstyrker därmed motion 2024/25:2519 (C) yrkande 12.

När det gäller frågan om importmoms konstaterar utskottet att det nyligen har kommit en dom från HFD som Skatteverket nu analyserar. Utskottet noterar även att en uppdaterad hemställan från Svenskt Näringsliv om avdragsrätt för importmoms bereds inom Finansdepartementet. Utskottet finner inte skäl att förekomma detta arbete. Mot bakgrund av detta är utskottet inte berett att föreslå något tillkännagivande till regeringen om en översyn av importmomsen. Utskottet avstyrker därmed motion 2024/25:2102 (M). Utskottet är inte heller berett att föreslå ett tillkännagivande till regeringen om att göra en översyn av dagens momsregler för företagsbilar. Utskottet avstyrker därmed motion 2024/25:2109 (M).

Reservationer

1. Skattesatser, punkt 1 (S)

av Marie Olsson (S), Kalle Olsson (S), Mathias Tegnér (S), Blåvitt Elofsson (S) och Marcus Andersson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 56 och

2024/25:3190 av Niklas Karlsson m.fl. (S) yrkande 4 och avslår motionerna

2024/25:155 av Victoria Tiblom (SD),

2024/25:563 av David Perez (SD),

2024/25:669 av Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD),

2024/25:1150 av Charlotte Nordström (M),

2024/25:1238 av Lars Englund (M) yrkande 1,

2024/25:1352 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkandena 1 och 4,

2024/25:1418 av Alexander Christiansson m.fl. (SD) yrkande 9,

2024/25:1450 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 6,

2024/25:1474 av Larry Söder och Cecilia Engström (båda KD),

2024/25:1480 av Helena Gellerman (L),

2024/25:1518 av Anna-Belle Strömberg och Malin Larsson (båda S),

2024/25:1609 av Anna Lasses m.fl. (C),

2024/25:1636 av Lawen Redar (S),

2024/25:1858 av Kristina Axén Olin m.fl. (M),

2024/25:1950 av Margareta Cederfelt (M),

2024/25:2195 av Johanna Rantsi (M),

2024/25:2280 av Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD),

2024/25:2785 av Sten Bergheden (M),

2024/25:2882 av Sten Bergheden (M),

2024/25:2883 av Sten Bergheden (M),

2024/25:2953 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 27,

2024/25:2954 av Muharrem Demirok m.fl. (C) yrkande 2.2,

2024/25:3079 av Markus Wiechel (SD) yrkande 2,

2024/25:3157 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 45 och

2024/25:3169 av Rickard Nordin m.fl. (C) yrkande 52.

Ställningstagande

Momsen på biografbiljetter varierar mellan EU-länderna. Sverige sticker ut med 25 procents moms som högst och Frankrike med 5,5 procent som lägst. I fråga om både priset på biobiljetter, publikens biobesök och filmens finansiering kan denna fråga inte uteslutas. Vilken inverkan den höga svenska biografmomsen har måste närmare utvärderas. Folkets Hus och Parker rapporterar att ett trettiotal av deras minsta biografer har tvingats höja sina biljettpriser mellan 10–20 kronor per biljett, och små privatägda biografer anger att momshöjningen resulterat i att man sålt verksamheten till kommunen. Filmstaden har valt att inte höja priserna men menar att momshöjningen påverkar hur de kan utveckla driften av biograferna i framtiden. Det finns ingen samlad statistik för exakt hur många biografer som valt att höja biljettpriserna, men det är tydligt att representanter från Filmstaden, Folkets Bio, Riksföreningen Biograferna och Folkets Hus och Parker alla är överens om att bio ska räknas som kultur och därför betala samma moms som andra kulturevenemang. Det vill säga sex procent. Vi vill utreda frågan om införandet av en sänkt biografmoms.

Sedan skattereformen i början av 1990-talet har ett stort antal avsteg gjorts från principerna om lägre skattesatser, bredare skattebaser och en mer neutral och likformig beskattning av olika inkomster, investeringar, sparformer och olika delar av den privata konsumtionen. Alla dessa avvikelser, i kombination med andra förändringar av skattepolitiken efter reformens genomförande, har lett till att dagens skattesystem kännetecknas av stora och allvarliga problem. Behovet av en ny omfattande översyn av skattesystemet är stort och det inkluderar också mervärdesskatten. För att värna mervärdesskatten som en effektiv intäktskälla för finansiering av välfärden och för att göra systemet transparent, effektivt och icke-snedvridande bör mervärdesskatten som huvudregel vara enhetlig. Regeringen bör därför arbeta för att se över de undantag från enhetlig mervärdesskattebeskattning som finns idag. De varor och tjänster som har någon av de två nedsatta momssatserna bör främjas på annat sätt, främst via statsbudgetens anslagssida. I framtiden bör ytterligare avsteg från principen om den generella momssatsen på 25 procent undvikas.

2. Skattesatser, punkt 1 (SD)

av Eric Westroth (SD), Bo Broman (SD), Markus Wiechel (SD) och Jimmy Ståhl (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2024/25:1352 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkandena 1 och 4,
2024/25:1418 av Alexander Christiansson m.fl. (SD) yrkande 9 och
2024/25:1450 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 6 och
avslår motionerna
2024/25:155 av Victoria Tiblom (SD),
2024/25:563 av David Perez (SD),
2024/25:669 av Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD),
2024/25:1150 av Charlotte Nordström (M),
2024/25:1238 av Lars Engsund (M) yrkande 1,
2024/25:1474 av Larry Söder och Cecilia Engström (båda KD),
2024/25:1480 av Helena Gellerman (L),
2024/25:1518 av Anna-Belle Strömberg och Malin Larsson (båda S),
2024/25:1609 av Anna Lasses m.fl. (C),
2024/25:1636 av Lawen Redar (S),
2024/25:1858 av Kristina Axén Olin m.fl. (M),
2024/25:1950 av Margareta Cederfelt (M),
2024/25:2195 av Johanna Rantsi (M),
2024/25:2280 av Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD),
2024/25:2785 av Sten Bergheden (M),
2024/25:2882 av Sten Bergheden (M),
2024/25:2883 av Sten Bergheden (M),
2024/25:2953 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 27,
2024/25:2954 av Muharrem Demirok m.fl. (C) yrkande 2.2,
2024/25:3079 av Markus Wiechel (SD) yrkande 2,
2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 56,
2024/25:3157 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 45,
2024/25:3169 av Rickard Nordin m.fl. (C) yrkande 52 och
2024/25:3190 av Niklas Karlsson m.fl. (S) yrkande 4.

Ställningstagande

Sverige tillämpar reducerade momssatser och fullständiga undantag där momsen helt utgår för vissa varor och tjänster. Detta har sin grund i EU:s skattepolitik, som Sverige sedan tidigare valt att anpassa sin mervärdeslagstiftning efter. Det medför dock vissa komplikationer för näringslivet och den offentliga sektorn, där både investeringar och välfärdstjänster kan komma att utebli. Detta hämmar ekonomisk utveckling och leder i förlängningen till uteblivna arbetstillfällen och sämre internationell konkurrenskraft. Därför behövs en översyn av systemet för en ökad grad av harmonisering. Med detta konstaterat kan det även fortsättningsvis finnas ett fåtal områden med behov av nedsatt moms, men en utökad normalmoms behöver utvärderas.

Vi värnar kulturen och ser ett värde i att tills vidare behålla nedsatt kultur moms för allmänhetens aktiva deltagande i kulturella aktiviteter. Det förekommer att kulturkonsumenter har små marginaler i sin hushållsekonomi

och påverkas av höga kostnader för detta. Inom kulturområdet finns dock en rad märkliga avgränsningar när det gäller nedsatt moms. Medan exempelvis brädspele och digitala spel, ofta svenskutvecklade, som förmedlar kulturella uttryck, erläggs med normalmoms har i stället e-böcker nedsatt moms. På ett liknande sätt gäller normal momssats för den som vill gå och dansa till ett dansband, medan kulturmoms gäller för den som deltar i annan form av dans. Detta utgör några exempel på den typ av oförklarliga skillnader i momsagstiftningen som behöver utredas.

När dansband spelar upp till dans på folkparker och dansbanor, är momssatsen 25 procent. När andra orkestrar uppträder inför publik räknas det som en konsert och beskattas med kulturmomsen på 6 procent. Denna situation medför ekonomiska påfrestningar, inte bara för dansbanden, utan även för arrangörer och dansbandspubliken, som tvingas betala ett högre pris. Det innebär att en person som uppskattar dansbandsmusiken, men inte har någon avsikt att dansa, ändå måste betala mer än om denne person hade uppskattat en annan typ av musik. Om ett band ger konserter för sittande publik, åläggs 6 procent moms. Om samma band spelar exakt samma låtar på en dansbana höjs momssatsen till 25 procent. Dansbanden utgör kanske den mest folkliga delen av vår dansande kultur i dagens Sverige. Folkparkerna har fortfarande starka kopplingar till dansbandsmusiken, och ingenting har format flera generationers upplevelser och minnen på samma sätt i dagens nöjes klimat. Dansbanorna och dansarrangörerna har tillsammans skapat en unik företeelse i vårt land. En sänkning av momssatsen skulle trygga dansbandskulturens framtid och ge den bättre förutsättningar att överleva. Det finns tydliga fördelar med en enhetlig momssats, och därför bör de ojämlika momssatserna revideras. En rättvis enhetlighet mellan olika musikgenrer bör vara utgångspunkten. Mot denna bakgrund föreslår vi en översyn av mervärdesskatten för att dansbandsuppträdanden i folkparker och på dansbanor ska omfattas av kulturmomsen på 6 procent.

Som ovan nämnts medför systemet med differentierade momssatser vissa problematiska gränsdragningar och definitionsfrågor som i vissa fall kan upplevas som ologiska eller djupt orättvisa. Turist- och besöksnäringen har också under senare år fått uppleva såväl flera förslag till regeländringar som faktiska förändringar av momssatserna vilket orsakat problem i prissättningen, inte minst när det gäller redan i förväg bokade och delbetalade resor, arrangemang och dylikt. Det är hög tid för en rättvis beskattning och harmonisering av de momssatser som är kopplade till turist- och besöksnäringen, och vi vill se en utredning om förutsättningarna för att ytterligare harmonisera momssatserna för olika turistattraktioner där likvärdiga verksamheter ska beskattas mer enhetligt.

3. Skattesatser, punkt 1 (C)

av Helena Vilhelmsson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2024/25:2953 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 27,
2024/25:2954 av Muharrem Demirok m.fl. (C) yrkande 2.2,
2024/25:3157 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 45 och
2024/25:3169 av Rickard Nordin m.fl. (C) yrkande 52 och
avslår motionerna
2024/25:155 av Victoria Tiblom (SD),
2024/25:563 av David Perez (SD),
2024/25:669 av Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD),
2024/25:1150 av Charlotte Nordström (M),
2024/25:1238 av Lars Englund (M) yrkande 1,
2024/25:1352 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkandena 1 och 4,
2024/25:1418 av Alexander Christiansson m.fl. (SD) yrkande 9,
2024/25:1450 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 6,
2024/25:1474 av Larry Söder och Cecilia Engström (båda KD),
2024/25:1480 av Helena Gellerman (L),
2024/25:1518 av Anna-Belle Strömberg och Malin Larsson (båda S),
2024/25:1609 av Anna Lasses m.fl. (C),
2024/25:1636 av Lawen Redar (S),
2024/25:1858 av Kristina Axén Olin m.fl. (M),
2024/25:1950 av Margareta Cederfelt (M),
2024/25:2195 av Johanna Rantsi (M),
2024/25:2280 av Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD),
2024/25:2785 av Sten Bergheden (M),
2024/25:2882 av Sten Bergheden (M),
2024/25:2883 av Sten Bergheden (M),
2024/25:3079 av Markus Wiechel (SD) yrkande 2,
2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 56 och
2024/25:3190 av Niklas Karlsson m.fl. (S) yrkande 4.

Ställningstagande

Om vi ska klara våra klimatmål måste de bränslen vi använder bli mer miljövänliga. Det enda realistiska sättet att uppnå detta på är genom mer biodrivmedel. Sverige måste kunna leda utvecklingen av biobränslen. Det krävs därför en s.k. "tanka svenskt-politik" som siktar direkt på att få stora

mängder drivmedel producerade av svensk råvara, till så låg kostnad som möjligt för konsumenten. Styrmedel bör utformas så att det globala utbudet av klimatsmarta biodrivmedel ökar, snarare än omfördelas. Styrmedlen bör heller inte i onödan leda till fördyringar som bärs av bilberoende personer på landsbygden. Skatten och momsen på alla biodrivmedel, hög- och låginblandade, inklusive biogas och vätgas, bör sänkas till ett minimum.

I dag går endast 10 öre av varje matkrona som spenderas i matbutiken till bonden, medan staten får in 11 öre genom moms. Jag vill se en snabbutredning om hur man kan sänka hela livsmedelskedjans kostnader med fokus på skatter och avgifter.

En förutsättning för att flickor och kvinnor ska kunna vara delaktiga i samhällslivet är att de har fungerande mensskydd. EU:s medlemsstater beslutade 2016 att medlemsländerna får sänka momsen på tamponger och bindor till noll procent. Det är flera medlemsländer som därefter har sänkt momsen. Trots att Sverige klassificeras som det mest jämställda landet i världen har vi fortfarande den högsta momssatsen på mensskydd. Mensskydd är nödvändiga produkter för flickor och kvinnor. Ändå ligger momsen för mensskydd i Sverige på 25 procent. Jag och mitt parti menar att det inte ska vara en socioekonomisk fråga huruvida tjejer och kvinnor känner sig trygga att röra sig i samhället eller fungera i sin vardag: i skolan, på arbetet eller socialt, oavsett ålder. Flickor och kvinnor ska inte hindras att delta i samhällslivet på grund av sin menstruation. Därför vill jag se över möjligheten att införa lägre momssats på mensskydd.

4. Undantag från mervärdesskatt, punkt 2 (SD)

av Eric Westroth (SD), Bo Broman (SD), Markus Wiechel (SD) och Jimmy Ståhl (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
 2024/25:1352 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 2 och
 avslår motionerna
 2024/25:566 av David Perez (SD),
 2024/25:1753 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkande 19,
 2024/25:2411 av Magnus Resare och Marlène Lund Kopparklint (båda M),
 2024/25:2468 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 16,
 2024/25:2697 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),
 2024/25:3055 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkande 83 och
 2024/25:3079 av Markus Wiechel (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

Sjukvården är en fundamental del av välfärdssystemet. Sverige har en kvalitetsmässigt god sjukvård, men den är högt belastad på grund av den demografiska utvecklingen med flera faktorer. I en situation där sjukvården arbetar vid sin bristningsgräns behövs alla tillgängliga resurser. Det är ett faktum att sjukvården under överskådlig tid på ett eller annat sätt kommer att behöva hantera varierande personalbehov med hyrpersonal. Skatteverkets omtolkning när det gäller moms på inhyrd personal har inneburit kraftiga fördyringar av sådan verksamhet. I ett läge där sjukvården behöver öka kapaciteten har vårdmomsen kommit att bli ett hinder. Det finns också problem med förslaget om förmånsbeskattning av sjukvårdsförsäkringar. Att genom beskattning strama åt det redan begränsade resursutrymmet leder till ett högre vårdtryck än nödvändigt. Vi kan även se hur mervärdesskattelagstiftningen för med sig vissa andra typer av praktiska problem. Därmed menar vi att det behövs en översyn av momslagstiftningen som ger svenska vårdgivare samma förutsättningar som vårdgivare i bl.a. Finland och Danmark, där tolkningen av EU:s momslagstiftning ser annorlunda ut än vad den gör i Sverige och påverkar välfärden och sjukvården positivt och konkurrens-neutralt.

5. Undantag från mervärdesskatt, punkt 2 (C)

av Helena Vilhelmsson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:2468 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 16 och
avslår motionerna

2024/25:566 av David Perez (SD),

2024/25:1352 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 2,

2024/25:1753 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkande 19,

2024/25:2411 av Magnus Resare och Marlène Lund Kopparklint (båda M),

2024/25:2697 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2024/25:3055 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkande 83 och

2024/25:3079 av Markus Wiechel (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

I närtid har ett antal frågor aktualiserats som pekar på behov av en större översyn av mervärdesskattesystemet. Ett problem är den s.k. internmomsen, som enligt Skatteverkets tolkning leder till att det ideella föreningslivet tvingas

betala tillbaka stora summor pengar till staten i form av mervärdesskatt. När riksorganisationer tillhandahåller exempelvis administrativa tjänster till de lokala organisationsleden, anser myndigheten att dessa tjänster skulle kunna upphandlas på marknaden, och därmed faller de utanför momsundantaget för ideella föreningar. Detta trots att det handlar om verksamhet som är skraddarsydd för den egna organisationens behov, och utgör därmed inget föremål för konkurrenssnedvridning. Trots tidigare tillkännagivande i riksdagen och att regeringen nyligen beslutade om en anpassning till EU:s momsdirektiv gjordes inget för att åtgärda problemen med internmoms. Jag menar att de statliga bidragen till föreningslivet ska gå till verksamhet, inte betalas tillbaka till staten i form av mervärdesskatt.

6. Undantag från mervärdesskatt, punkt 2 (MP)

av Annika Hirvonen (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2024/25:1753 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkande 19,

2024/25:2468 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 16 och

2024/25:3055 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkande 83,

bifaller delvis motionerna

2024/25:566 av David Perez (SD) och

2024/25:2697 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) samt

avslår motionerna

2024/25:1352 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 2,

2024/25:2411 av Magnus Resare och Marlène Lund Kopparklint (båda M) och

2024/25:3079 av Markus Wiechel (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

För att skapa ett incitament för branschen och för köparna i fråga om att använda mer återvunnet och återbrukat byggmaterial vill jag utreda vilka ekonomiska styrmedel som skulle styra mot en högre grad av återanvändning av byggmaterial vid byggnation. Här bör man inkludera en översyn av skattesystemet för att undersöka hur cirkulära återbrukade material kan gynnas framför nyttillverkade. Att minska eller helt slopa mervärdesskatten för återbrukat eller återvunnet byggmaterial skulle kunna vara ett kostnadseffektivt sätt att stötta återbruk och återvinning.

Initiativet Folkhälsa för alla föreslår att momsen på grönsaker och frukt bör tas bort och tankegångar om sänkt moms på grönsaker lyfts i rapport

från Nordiska rådet. Givet är att prisbilden inverkar på den mat man köper och fler skulle ha råd med dessa varor när priset är lägre. Jag anser att regeringen bör låta utreda möjligheten att ta bort momsen på grönsaker, frukt och bär och om det skulle kunna ske i samverkan med de nordiska grannländerna.

Trots tidigare tillkännagivanden i riksdagen och att regeringen nyligen beslutade om en anpassning till EU:s momsdirektiv har inget gjorts för att åtgärda problemet med internmoms. Jag menar att de statliga bidragen till föreningslivet ska gå till verksamhet, inte betalas tillbaka till staten i form av mervärdesskatt.

7. Övriga mervärdesskattefrågor, punkt 3 (SD)

av Eric Westroth (SD), Bo Broman (SD), Markus Wiechel (SD) och Jimmy Ståhl (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1352 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 3 och
avslår motionerna

2024/25:989 av Rickard Nordin (C),

2024/25:1607 av Anne-Li Sjölund och Helena Lindahl (båda C),

2024/25:2102 av Lars Beckman (M),

2024/25:2109 av Lars Beckman (M),

2024/25:2468 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkandena 15 och 19 samt

2024/25:2519 av Stina Larsson m.fl. (C) yrkande 12.

Ställningstagande

Då Sverige tillämpar en rad undantag från moms uppstår vissa situationer där en investerare vill kvitta ingående och utgående moms mot varandra, men inte har möjlighet att göra detta. Det leder till att nya verksamheter inte växer fram på ett naturligt sätt, vilket bromsar tillväxten i ekonomin. Det gäller exempelvis fastighetsföretag som vill hyra ut lokaler där olika typer av verksamheter inte finner det möjligt, varför uthyrningar och därmed investeringar uteblir. Vi ser därför ett behov av att utreda möjligheten till frivillig skattskyldighet för verksamhetslokaler.

Systemet med differentierade momssatser medför vissa problematiska gränsdragningar och definitionsfrågor som i vissa fall kan upplevas som ologiska eller orättvisa. Turist- och besöksnäringen har flera exempel på

ologiska skillnader när det gäller moms. Det är hög tid för en rättvis beskattning och harmonisering av de momssatser som är kopplade till turist- och besöksnäringen och vi vill se en utredning rörande förutsättningarna för att ytterligare harmonisera momssatserna för olika turistattraktioner där likvärdiga verksamheter ska beskattas mer enhetligt.

8. Övriga mervärdesskattefrågor, punkt 3 (C)

av Helena Vilhelmsson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2024/25:2468 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkandena 15 och 19 samt

2024/25:2519 av Stina Larsson m.fl. (C) yrkande 12 och

avslår motionerna

2024/25:989 av Rickard Nordin (C),

2024/25:1352 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 3,

2024/25:1607 av Anne-Li Sjölund och Helena Lindahl (båda C),

2024/25:2102 av Lars Beckman (M) och

2024/25:2109 av Lars Beckman (M).

Ställningstagande

Mervärdesskattesystemet står för mer än en femtedel av de totala skatteintäkterna varje år. Hur Sverige kan och bör hantera momssystemet aktualiseras återkommande. I närtid har ett antal frågor aktualiserats som pekar på behov av en större översyn av mervärdesskattesystemet. Problemen som uppstått för idrottslokaler där det på grund av regelverket varit svårt att få hyra lokaler när momsen inte kan dras av är ett särskilt belysande exempel. En konsekvens av regelverket är att aktörer som bedriver undantagen verksamhet har svårt att få tillgång till lokaler, eftersom fastighetsägare många gånger hellre låter sina lokaler stå tomma än att hyra ut lokalerna till momsundantagna verksamheter. Ideella föreningar är särskilt drabbade, och här måste regeringen se till att en bredare översyn av momssystemet genomförs.

I Sverige finns det ett trettiofem trav- och galoppbanor som bedriver spel. Dessa är belägna från Jägersro (Malmö) i söder till Bodentravet i norr. Dessa utgör grundbulten för svensk trav- och galoppsport och de över 16 000 hästar som tränas. Nu hotas detta av att Skatteverket förändrat sin tolkning av de regler som gäller för när en trav- och galoppputöware och/eller uppfödare kan räknas som beskattningsbar person. Skatteverkets ställningstagande innebär bl.a. att de hästföretagare som enbart tävlar med sina hästar inte längre anses

bedriva ekonomisk verksamhet. Detta gör att trav- och galoppputövare inte längre kan dra av moms, vilket leder till stora ekonomiska konsekvenser för berörda företag. Det leder också till bristande neutralitet gentemot de som även har annan hästverksamhet. Jag delar inte Skatteverkets bedömning av hur travets och galoppsportens vinstpengar ska ”momsbeskattas” utan vill att trav- och galoppputövare ska kunna fortsätta bedriva sin verksamhet som tidigare, så att sporternas breda förankring och roll som jobbskapare i glesbygden och på landsbygden kan leva vidare och fortsätta finansiera vår gemensamma välfärd.

Donationer av varor som av olika skäl annars skulle kasseras, exempelvis varor som har gått ut ur sortimentet eller närmar sig utgångsdatum men fortfarande går att använda, bidrar till mindre miljöpåverkan och underlättar livet för de som har behov av dem. Detta behöver underlättas av regelverk kring skatter och moms och där det idag är otydligt när det gäller andra varor än matvaror. Regelverk behöver underlätta för donationer även för andra typer av varor.

9. Övriga mervärdesskattefrågor, punkt 3 (MP)

av Annika Hirvonen (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:2468 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 15 och
avslår motionerna

2024/25:989 av Rickard Nordin (C),

2024/25:1352 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 3,

2024/25:1607 av Anne-Li Sjölund och Helena Lindahl (båda C),

2024/25:2102 av Lars Beckman (M),

2024/25:2109 av Lars Beckman (M),

2024/25:2468 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 19 och

2024/25:2519 av Stina Larsson m.fl. (C) yrkande 12.

Ställningstagande

I närtid har ett antal frågor aktualiserats som pekar på behovet av en större översyn av mervärdesskattesystemet. Problemen som uppstått för idrottslokaler där det på grund av regelverket varit svårt att få hyra lokaler när momsen inte kan dras av är ett särskilt belysande exempel. Ideella föreningar är särskilt drabbade, och här måste regeringen se till att en bredare översyn av momssystemet genomförs.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2024/25

2024/25:155 av Victoria Tiblom (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att momsen på privat musikundervisning ska sänkas från 25 procent till 6 procent och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:563 av David Perez (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att införa enhetlig moms och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:566 av David Perez (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur återvunnet byggnadsmateriel kan momsbefrias och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:669 av Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga om momsen på skolmaterial kan halveras inför skolstart och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:989 av Rickard Nordin (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa vinstmarginalbeskattning på digitala tjänster och produkter och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1150 av Charlotte Nordström (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sänka den s.k. dansbandsmomsen och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1238 av Lars Englund (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa ett momstak för elpriset genom att sänka eller ta bort momssatsen för elpriser som överstiger det nationella referenspriset och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1352 av Per Söderlund m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av momssatserna och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör göra en översyn av förutsättningarna för en konkurrensneutral moms inom vården oavsett driftsform och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda förutsättningarna för frivillig skattskyldighet för verksamhetslokaler samt harmonisering av momssatser som berör näringslivet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda en likvärdig kulturmoms för en högre grad av likvärdighet och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1418 av Alexander Christiansson m.fl. (SD):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om momssatser vid dansbandsevenemang och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1450 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ambitionen kring harmonisering av momssatser i besöksnäringen och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1474 av Larry Söder och Cecilia Engström (båda KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att sänka dansbandsmomsen till 6 procent och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1480 av Helena Gellerman (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda den svenska turistmomsen för att göra den mer konkurrenskraftig relativt våra nordiska grannländer och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1518 av Anna-Belle Strömberg och Malin Larsson (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för att med skattemässiga incitament främja en mer hälsosam livsstil genom att motverka fetma och övervikt och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1607 av Anne-Li Sjölund och Helena Lindahl (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Skatteverket i uppdrag att tillämpa momsskattelagstiftningen så att personer som äger tävlande travhästar även fortsättningsvis betraktas som beskattningsbara personer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:1609 av Anna Lasses m.fl. (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att ta bort den s.k. dansbandsmomsen och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1636 av Lawen Redar (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga behovet av en skatterättslig översyn för att stimulera en levande, dynamisk och konkurrenskraftig konstmarknad och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1753 av Katarina Luhr m.fl. (MP):

19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda om borttagen eller reducerad mervärdesskatt på återbrukade material kan genomföras för att gynna ett ökat återbruk och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1858 av Kristina Axén Olin m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda den s.k. dansbandsmomsen och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1950 av Margareta Cederfelt (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett förenklat momssystem och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2102 av Lars Beckman (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en översyn bör göras av importmoms i enlighet med motionens intentioner och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2109 av Lars Beckman (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det behöver ske en översyn av dagens momsregler för företagsbilar och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2195 av Johanna Rantsi (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över momsen för dansbandskonserter och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2280 av Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att sänka momsen för bio och nöjesfält och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2411 av Magnus Resare och Marlène Lund Kopparklint (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att avskaffa mervärdesskatt på kläder och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2468 av Anders Ådahl m.fl. (C):

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn av mervärdesskatten för ideella föreningar och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snarast se över hanteringen av internmoms mellan föreningar och därmed tillgodose tidigare tillkännagivande och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att trav- och galoppövare ska kunna dra av moms som tidigare och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2519 av Stina Larsson m.fl. (C):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta för donation av fler typer av varor och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2697 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur vi genom en sänkt skatt på second hand kan främja den cirkulära ekonomin, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:2785 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över momsen och om möjligt sänka den för danskonserter från 25 procent till 6 procent och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2882 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att sänka momsen på secondhandvaror för privata näringsidkare och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2883 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna till en sänkt och mer enhetlig turistmoms och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2953 av Helena Lindahl m.fl. (C):

27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snabbutreda hur man kan sänka hela livsmedelskedjans kostnader med fokus på skatter och avgifter och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2954 av Muharrem Demirok m.fl. (C):

- 2.2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör införa en ”tanka svenskt-politik” som syftar till att konsumenten får konkurrenskraftigt grönt svenskt biobränsle av svenska råvaror, där skatt och moms på alla biodrivmedel, hög- och låginblandade, inklusive biogas och vätgas, ska sänkas till ett minimum och tillkännager detta för regeringen.

Förslaget behandlas i den del som avser moms på biodrivmedel.

2024/25:3055 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP):

83. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att ta bort momsen på grönsaker, frukt och grönt och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3079 av Markus Wiechel (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att momsbefria körkortsutbildningar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att sänka momsen på gästhamnsavgifter så att den motsvarar momsen för campingplatser på land och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S):

56. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda frågan om sänkt biografmoms och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3157 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C):

45. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra för en lägre momssats på mensskydd och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3169 av Rickard Nordin m.fl. (C):

52. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt bör överväga att sänka momsen på biobränslen till den lägsta nivån och med det höja reduktionsplikten så att utsläppen från transportsektorn minskar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:3190 av Niklas Karlsson m.fl. (S):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att mervärdesskatten som grundregel ska vara enhetlig och tillkännager detta för regeringen.